

אמונת חיים

גליון שבועי לתורה וחסידות שע"י מוסדות קראלי בארה"ק

גליון שפג ♦ שנה ח ♦ אבות ד

שב"ק עקב ♦ כא אב ה'תשפא

דברי אלוקים חיים מרוך רבינו הגה"ק זיע"א

והיה עקב תשמעון את המשפטים האלה ושמרתם ועשיתם אותם ושמו ה' אלוהיך לך את הברית ואת החדש אשר נשבע לאבותיך ואהבך וברכך והרבך וברך פרי בטןך ופרי אדמתך דגנך ותירשך ויצהריך שגר אלפיך ועשתרות צאנך על האדמה אשר נשבע לאבותיך לתת לך. המפרשים דייקי באומרו עקב תשמעו וגו' מה הוא לשון עקב והיה די אם יאמר אם תשמעון כדרך שאמר לעיל (ויקרא כו, ג) אם בחוקתי תלכו, וגם מש"כ השכר על זה בשכר גשמי, והוא קיימ"ל ששכר מצוה בהאי עלמא ליכא, ואם כן איך הבטיח השכר של עוה"ז, ורש"י הק' כתב לפרש לשון עקב, שכוונת הפסוק הוא לומר "אם המצוות הקלות שאדם דש בעקביו תשמעון" כלומר שכל ההבטחות הוא גם את המצוות שאדם דש בעקבותיו, ישמרו אז יש כל ההבטחות האלו (תה דרך דרש וכמ"ל האוה"ח הק' ע"ש).

ומ"מ קשה הקושיה איך הבטיח שכר בעולם הזה הגשמי, ולפי ענ"ד נראה לומר שלפי רש"י הק' שמפרש שמש"כ הפסוק עקב, קאי על מצות שאדם דש בעקביו כלומר שהוא מזלזל בהם שחושב שהם מצות קלות ואין מן הצורך לדקדק בהם כל כך לעשות אותם בכל ההידורים, ולכן בא הפסוק לומר שאם תשמור גם אלו ותעשו ותקיימו כל אלו, יתן לך ה' יתברך שכר גם בעולם הזה, זה מה דקיי"ל שאין שכר מצוה בעולם הזה, זה קאי על כל המצות שאין האדם מזלזל בהם שאין הם קל בעיניו, אבל במצות שאדם מזלזל בהם ודש אותם בעקביו על זה ה' משלם שכר גם בעולם הזה בשכר גשמי זה מש"כ הפסוק, זה השכר גשמי, אבל השכר הרוחני יקבל לעתיד לבוא, שכר מושלם, זה השכר שמקבל בעוה"ז הוא העיקר בשביל שהוא נזהר גם באלו שאדם רגיל לזלזל בהם, ולפי זה גם יתורץ מה שכתב "והיה עקב תשמעון, דלכאורה מה צורך יש בתבית והיה, דדי אם יכתוב "עקב תשמעון וגו' אבל לפי הפירוש הנ"ל ניחא במ"ש והיה וגו' שבא לומר שכוונת הפסוק בזה שבאלו המצות שאדם דש בהם ולא מקיימם כמו שצריך, ולכן כתב והיה וגו' להדגיש שמדובר באלו המצות ולכן לאדם כזה מגיע לו שכר כפול גם שכר של עולם הזה וגם השכר הרוחני שיש על כל המצות שאדם מקיים בעוה"ז, ששכרם שמור לעתיד לבוא בעולם הבא.

והנה נביא את דברי קודשו של האוה"ח הק' שכל לפרש הפסוקים הק' האלו בדרך המוסר וחסידות דמ"ש הפסוק והיה זה מרמז על שמחה כי אין "והיה אלא לשון שמחה, והנה אדון הנביאים דהיינו משה רבינו בא כאן בנועם דבריו להעיר במוסר נאום לומר כי אין לאדם לשמוח אלא כשישמרו לעשות את כל אשר צוה ה' לעשות ורק אז ישמח ליבו ויגל כבודו, אבל כל עוד שהוא יחוש שחסר לו אחת מכל מצוות ה' בין מצות לא תעשה ובין מצות עשה עליו אמר שלמה המלך (בקהלת) ולשמחה מה זו עושה, והוא מה שאמר כאן הפסוק והיה, פירוש שמתן תהיה לך שמחה, זה רק בעקב תשמעון, פירוש שעקב מרמז על סוף ותכלית, כדרך שמצינו שחז"ל משתמשים בלשון הזה במסכת סוטה (מט) בעקבות משיחא, כי בגמר זמן ביאתו של משיח יקרא עקבות, וכמו כן אמר הכתוב "עקב תשמעון את המשפטים ושמרתם ועשיתם", כלומר שרק אם גמר כל השמיעה והשמירה וכן העשיה שלמד וגם קיים כל התורה כולה, אז הוא זמן השמחה וכל זמן שלא הגיע לזה אין לו מקום לשמוח וכמאמר חסידי ישראל בספר חובת הלבבות (שער הפרישות פ"ד) שהפירוש אבלו בליבו וצהלתו בפניו, כי אין נכון לשמוח מי שהוא עתיד לעמוד בבושה וכלימה לפני מלך הגדול הקב"ה, זה כוונת עקב שהוא סוף שמיעת כל המשפטים ורק אז ניתן לשמוח, ועוד נתכוון הכתוב לומר שאין שמחה לאיש אלא בסוף השמיעה, וכל עוד שלא גמר אדם עבודתו לא יאמן בצדקות מעשיו על דרך שאמר הכתוב הן בקדושי לא יאמן (איוב טו) וכו'.

המשך בעמ' ב'

דברות קודש מרוך רבינו עט"ר שליט"א

והיה עקב תשמעון (ג'-כ"ג).

אין והיה אלא שמחה, שמי שישמע למצות ה' בעקב שהיא עיקבא דמשיחא, נעשה שמחה גדולה בשמים, שמי שזוכה להרחיק מאיתו בדור הזה השטותים וההבלים ומחפש ומבקש ה' ומתגעגע אליו יתברך, ובפרט עדן הסתרה, אז יתעלה נשמתו לעתיד במחיצות ראשי ראשין כי אין בסוף אלא מה שבראש.

ומפרש אבי רבינו ז"ע והיה עקב תשמעו וגו' שעקב נרמז לעיקבתא דמשיחא וכמ"ש האוה"ח הק' הנ"ל וידוע מספרים הק' וגם בגמרא במסכת סוטה (דף מט) גדול הצרות והסתר פנים שיהיה בימים ההם, ונודע מש"כ הרב ר' חיים ויטאל זצוק"ל שרבו האר"י הק' אמר לו שהוא חשוב בשמים כאחד התנאים הק' זה מפני גדול הסתר פנים שיש בדור שלו,

וכל שכן אנו בדורינו שצדיקים אמרו שקרוב מאוד הימים שבו ישי חי שיבוא ויגאלנו, ולכן ההסתר פנים הוא גדול וידוע שהרה"ק ר' ישראל מרז"ח זצוק"ל אמר שבעקבתא דמשיחא יהודי אמיתי יהיה לו קשה עד מאוד לקיים התורה ואף לומר מזמור תהילים יהיה לו בקושי, מה שא"כ מי שהוא מערב רב, אף כשרים ושומרי תורה ומצוות, אבל עושין את הכל בשביל עצמם בלבד, ולהם יהיה בניקל הכל הן בגשמיות והן ברוחניות.

ולכן מי שמתחזק בימים האלו של זמני עקבתא דמשיחא הוא חשוב מאוד בשמים ויש שמחה כביכול להשכינה הק' ולכן אפשר לומר שעל זה אמר כאן הפסוק "והיה" שהוא לשון שמחה אם בעקב תשמעו וגו' ורש"י פירש שמצות שאדם הוא דש בעקבו, שזה מרמז לעקבתא דמשיחא, ואם בדורות האלו "תשמעון" לעשות רצון ה' ותורתו הרי זה חשוב מאוד בשמים, ולכן כתב "והיה" שהיא גורם לשמחה לה' יתברך כביכול עכ"ל.

ונ"ל עוד בדרך אפשר על דרך זה, דעקב מרמז על עקבתא דמשיחא, שהוא סוף הגלות וכמו שהעקב הוא סוף הרגל, אבל גם כן הוא חשוב, מכיון שכל הגוף תלוי וסמוך עליו, וכמו שכתוב את כל היקום אשר ברגליכם, עכ"ל.

כן אפ"ל והיה עקב אם בן אדם הוא בשמחה, מתי שהוא בעקב שלא הכל הולך כמו שצריך, אז תשמעון מובטח שישמע את מה שמבקשים ממנו.

הנה עומדים אנו לפני מספר שמחות בחצר קודשינו, השבוע נשתתף כולנו בשמחת בר מצוה לנכדו חביבו של אבי הק' רבינו ז"ע הב' ישראל בן חתנו גיסי הרה"ג מאיר גרויז שליט"א שעמד לימין קודשו של רבינו ז"ע במסירות ובנאמנות, וכן מתכוננים אנו לקראת החתונה של החתן אלימלך מחס בן אחי מורינו הרה"צ רבי מרדכי שליט"א ונכדו יקירו של אאמו"ר הרבי ז"ע.

וכמאמר "כי בשמחה תצאו", עם שמחה יוצאים מכל הבעיות", מה יפה ומה נעים, לצאת מימי אבל וחורבן, בשרשרת שמחות כ"י. וכפי שהיה שגור על לשונו של אאמו"ר ז"ע, אמרתו של הרה"ק מצאנו ז"ע שיש לו חיות בימים הנוראים מהשמחות של חודש אלול, כמה מתאים שנכדו החתן דנון, מתחתן בריש חודש אלול הבעל"ט, בתקוה שיביא גם לנו חיות בחודש תשרי.

ע"כ אאמו"ר זצ"ל יחד עם כל האבות הק' ז"ע בוודאי ימליצו טוב בשמים, על כל הששים ושמיים בשמחתם, וישפיעו להם שפע רב וכל מלי דמיטב.

ויה"ר שנזכה במהרה, לנחמה השלימה ולגאולת העולמים אכ"ר.

הוא חשוב מכיון שכל הגוף תלוי וסמוך עליו, וכמו שכתוב את כל היקום אשר ברגליכם.

ונקדים מקודם דברי הרמב"ם שכתב במשנה תורה (הלכות תשובה פ"ז הלכה ה') כל הנביאים כולן צוו על התשובה ואין ישראל נגאלין אלא בתשובה וכבר הבטיחה התורה שסוף ישראל לעשות תשובה בסוף גלותן ומיד הן נגאלין שנאמר והיה כי יבואו עליך כל הדברים וגו' ושבתי עד ה' אלוקיך, ושב ה' אלוקיך את שבותך וגו' עכ"ל הק'.

ולפי זה נוכל לומר שזה מרמז בפסוק "והיה" שהוא לשון שמחה וכן"ל, "עקב" שזה מרמז על הסוף הגלות הנקרא עקבתא דמשיחא, תשמעון את המשפטים האלה וגו', כלומר שתחזרו בתשובה וכן"ל שהתורה הבטיחה כן, ובכך יתקיים כל מה שכתוב להלן "ושמר ה' אלוקיך לך את הברית וגו' ואהבך וברכך והרבך וברך פרי בטןך ופרי אדמותיך וגו' ובכן מתורץ מש"כ "והיה" שהוא לשון שמחה דמכיון שיחזרו בתשובה ויקיימו המצוות שזה הוא נקרא שמחה בשלימות שמבלי זה אין שמחה אמיתית וכמ"ש האוה"ח הק' הנ"ל, ובכן גם כן יתורץ מה שהוקשו הלא אין שכר מצוה בעולם הזה, אבל על המצוות שנעשו בעקבות משיחא יש שכר גם בעולם הזה.

וכמו שכתוב 'לפום צערא אגרא' כלומר שיש אגרא (שכר) גם בעולם הזה מכיון שבא הכל בקושי ובצער וגם לפי מש"כ הרמב"ם שהכל תלוי בתשובה ואם יגיע הזמן של הגאולה יהיה התשובה לכלל ישראל כולו שכך הבטיחה התורה וכן"ל, ולכן הם נגאלים מיד, ולכן יש כבר שכר שזה נקרא כעין עולם הבא אף שהם רק ימות המשיח מעולם הבא נקרא אחרי תחיית המתים וכמ"ש הרמב"ם, מכל מקום יש כבר שכר על זה גם בעולם הזה.

וגם יש לומר שכיון שאין והיה אלא לשון שמחה ולכן גם על השמחה של אדם, בשמחה של עשיית המצוה על זה, כן מקבלים שכר גם בעולם הזה וגם לעולם הבא.

והנה נוהגים אנו ללמוד תיקוני זוהר מחדש אלול ועד יום כיפורים, אבל יש רבים שמקדימין כבר מט"ו באב ללמוד בכל יום ויום עד יום כיפור חוק ולא יעבור בתיקוני זוה"ק שהוא התיקונים על הנפש וכשמו כן הוא שהוא הכנה גדולה ליום הדין והימים הקדושים, ובאלו הימים צריך כל אחד לייחד עצמו ללמוד בשל"ה הק' ובראשית חכמה וביתר ספרי מוסר וללמוד כל אות במתון ובכוונה.

הילולת הרה"ק מהר"א מבעלזא זצ"ל

והנה אנו עומדים לקראת יומא דהילולא רבא של רשכבה"ג הרה"ק מהר"א מבעלזא זי"ע, שרבינו הק' בעל החוקי חיים זי"ע, הסתופף בצילו הק' כתלמיד מובהק לפני רבו, והפליא רבות במעלות קודשו והנהגותיו הק', וכמעט בכל שבת הזכיר מדברי תורתו והנהגתו הק'.

ומרגלא דפימא דברי קודשו של הרה"ק מהר"א מבעלזא זי"ע דאמרו רז"ל עתידה ארץ ישראל שתתפשט על כל הארצות. והנה זה יהיה בגאולה העתידה במהרה, ולזאת הראהו ה' עד היום האחרון, שאז תתפשט ארץ ישראל בעולם. זה כוונת הפסוק בפרשתינו "ופחדכם ומוראכם יתן ה' אלוקיכם על פני כל הארץ", שפירש רש"י פחד על הקרובים, הם האויבים של ארץ ישראל, ומוראכם על הרחוקים, דהיינו האויבים של שאר הארצות וכו' זאת יהיה בשעת הגאולה העתידה על פני כל הארץ, אשר תדרכו בה בזמן שתתפשט ארץ ישראל על כל העולם עד כאן תוכן דבריו הק'.

לכן עלינו ללמוד מזה מידת התקשרות של תלמיד לפני רבו, ולפחות בימים אלו כשמתקרבים אנו ליומא דהילולא דיליה עלינו להתחזק במשנתו ותורתו והנהגותיו הק' ולאורם של רבותינו ניסע ונלך.

ויה"ר שזכותם הגדולה ימליץ טוב בעדינו ובעד כל בית ישראל ונזכה לגאולה השלימה בפרטיות ובכלליות מתוך רחמים וחסדים מגולים אכ"ר.

וכתב עוד האור החיים הק' שהפסוק בא לומר שאומרו 'והיה' לשון שמחה, שצריך אדם שילמוד התורה בשמחה ולא בעצבון, ועוד שאמר דוד בספר תהילים (יט) פקודי ה' ישרים משמחי לב, והוא מה שאמר הפסוק והיה כלומר השמחה תהיה עקב תשמעון, ופירוש עקב ששכר עסק התורה תשמחו, והוא מה שרמז התנא במסכת אבות (פ"ד) מצוה גוררת מצוה וכו' ששכר מצוה הוא מצוה שהיא השמחה.

ועוד כתב בדרך רמז שהכתוב בא לרמז לנו שאמרו בספר הזוהר הק' (ח"ג רי"ז) דאין שמחה לפני הקב"ה כמו בשעה שישראל עוסקים התורה, והוא מה שאמר הכתוב כאן והיה שהוא לשון שמחה וקאי על הקב"ה שהוא שמח אם ישראל עוסקים בתורה והוא גם שמחה כללית, ושהוא משמח את כל העולם כולו בשמחה וששון הם, זה בא מחמת "עקב תשמעון" שמרמז שאם יעסקו בתורה יגרום שמחה להקב"ה ולכל העולם כולו.

ועוד כתב האור החיים הק' ש"עקב" רמז על מידתו של תורה שיהיה אדם הולך עקב בצד גודל בענוה ושפלות, שאז ישכיל לשמוע בלימודים, והוא אומר 'תשמעון' לומר שבאמצעות זה שאדם משים את עצמו כעקביים, אז יתגלו לו ויבין סתרי תורה, וגם אפשר שגם ישיג ויבין החמישים שערי בינה, זה שרמז באות נו"ן (שכתב תשמעון ולא כ' תשמעו) שאם ישיג מדרגה של הענוה ישיג לשמוע דברי תורה, ואמר ושמרתם וגו' פירוש שעל ידי ההשכלה בתורה ישיג לשמוע דברי תורה, ואמר ושמרתם וגו', פירוש שעל ידי ההשכלה בתורה ישיג לשמור ולעשות שהתורה מגינה ומצילה מן החטא שהוא השמירה וגם מביאה לידי קיום כל המצוות שהוא המעשה ע"כ.

וכעת נביא גם דברי קודשו של הנועם אלימלך שמה שכתוב בפסוק והיה עקב תשמעו, שהוא לרמז בא לאנשים כאלה, שאין להם שכל ובינה להשיג גדולת הבורא ועבודתו השלימה לעובדו באמת ובשלימות, אלא שהם מחברים עצמם אל אנשי צדק ואמת, היודעים ומכירים את גדולת הבורא ב"ה, והם עובדים באמת, אז נחשב גם להם כאילו גם הם עשו עבודתם שלימה כהצדיקים השלמים, וזהו מה שכתוב: 'והיה עקב תשמעון את המשפטים האלה', כנ"ל שהאנשים הפחותים בשיכלם שאם ישמעו ויחברו את עצמם אל אותן הצדיקים היודעים את המפשטים האלה, יהיה ג"כ נחשב להם כאילו גם הם שמרו ועשו כמותם, זה מש"כ ושמרתם ועשיתם אותם אף שהם רק מחברים עצמם אליהם ע"כ.

ונראה עוד לומר בעז"ה לפרש מש"כ והיה עקב תשמעו וגו' שעקב נרמז לעיקבתא דמשיחא וכמ"ש האוה"ח הק' הנ"ל וידוע מספרים הק' וגם בגמרא במסכת סוטה (דף מט) גודל הצרות והסתר פנים שיהיה בימים ההם, ונדוע מש"כ הרב ר' חיים ויטאל זצוק"ל שרבו האר"י הק' אמר לו שהוא חשוב בשמים כאחד התנאים הק' זה מפני גודל הסתר פנים שיש בדור שלו,

וכל שכן אנו בדורינו שצדיקים אמרו שקרוב מאוד הימים שכן ישי חי שיבוא ויגאלינו, ולכן ההסתר פנים הוא גדול וידוע שהרה"ק ר' ישראל מרח"ן זצוק"ל אמר שבעקבתא דמשיחא יהודי אמיתי יהיה לו קשה עד מאוד לקיים התורה ואף לומר מזמור תהילים יהיה לו בקושי, מה שא"כ מי שהוא מערב רב, אף כשרים ושומרי תורה ומצוות, אבל עושין את הכל בשביל עצמם בלבד, ולהם יהיה בניקל הכל הן בגשמיות והן ברוחניות.

ולכן מי שמתחזק בימים האלו של זמני עקבתא דמשיחא הוא חשוב מאוד בשמים ויש שמחה כביכול להשכינה הק' ולכן אפשר לומר שעל זה אמר כאן הפסוק "והיה" שהוא לשון שמחה אם בעקב תשמעו וגו' ורש"י פירש שמצות שאדם הוא דש בעקבו, שזה מרמז לעקבתא דמשיחא, ואם בדורות האלו "תשמעון" לעשות רצון ה' ותורתו הרי זה חשוב מאוד בשמים, ולכן כתב "והיה" שהיא גורם לשמחה לה' יתברך כביכול.

וגם אפשר לומר עוד על דרך זה, דעקב מרמז על עקבתא דמשיחא, שהוא סוף הגלות וכמו שהעקב הוא סוף הרגל אבל גם כן

לע"נ
הרה"ח יהושע ברוך דים ז"ל
בהר"ר אברהם חיים הלוי הי"ו
נלב"ע י' מנ"א תשפ"א
ת.נ.צ.ב.ה

לע"נ
הגה"צ ר' משה וועבר זצ"ל
בן הרב מרדכי ז"ל
נלב"ע יב כסלו תשפ"א
הנוצח ע"י תלמידיו

לע"נ
רבי חיים אלעזר ז"ל
בן ר' לוי גוטמן ז"ל
נלב"ע כ"ד מנחם אב תשל"ג
ת.נ.צ.ב.ה

עובדות חיים

והיה עקב תשמעון וגו' (ז, יב)

בספר קסת הסופר בעניני סת"ם מביא מעשה מהרה"ק ר' נפתלי (כץ) כהן [בעל סמיכת חכמים] שנסע לאסוף שנסע לאסוף כסף לעניני צדקה וכשהגיע אל הראי"ז מרגליות ז"ל ביקש ממנו שיתן סכום גדול, והראי"ז הסכים לתת הרבה פחות, והראי"ז אמר לו שהיות ואז נגמרה כתיבת ספר תורה חדש עבור אחד מהגבירים בעיר, והספר תורה עבר הרבה הגהות ואין בו כעת שום טעות, ואם ימצא ר"נ כהן טעות בספר יקבל כל מה שביקש. והיה אז שבת קודש נחמו ובמנחה קראו בפרשת עקב וקראו לר"נ כהן לעלות לתורה ומצאו בס"ת: והיה תיכף תשמעון ע"כ, נהיה מזה רעש גדול ומובן מאליו שהגראי"ז מרגליות נתן הכסף כפי שביקש ר"נ (כץ) כהן הנ"ל וכשבאו הסופרים באמצע השבוע לתקן הס"ת ראו שכתוב כראוי: והיה עקב וגו' והבין הגראי"ז מרגליות שכל זה נעשה בגללו כדי שישלם כפי שביקשו ממנו לצדקה עכ"ד והוא סיפור פלא.

והסיר ה' ממך כל חולי (ז'-ט"ו).

הרב הקדוש ר' פישל מסטריקוב זצ"ל היה נוהג לקחת בכל לילה קודם השינה מעט י"ש, היה מברך עליו, טועם קצת, ואומר: לחיים, רבוננו של עולם, מקור וחיי החיים! לילה טוב לך, רבש"ע!. ופעם אחת פירש כוונתו, שהוא מכין שתהיה לכל חולי ישראל המוטלים על ערש-דוי רפואה שלימה במהרה, כי על הרוב, לפי דרך הטבע, בלילה המחלה מתגברת יותר ויותר, וצר להם לחולים. ומכיון שכתוב "בכל צרתם לו צר", כביכול, לכן כשיהיה לילה טוב לחולי ישראל, אז בוודאי יהיה מזה תענוג ונחת-רוח להשי"ת.

ואכלת ושבעת וגו' (ח. י')

גביר גדול אחד בא לקבל שלום מאת המגיד הגדול ממעזריטש זי"ע שאלו המגיד: מה אתה אוכל בכל יום? השיבו הגביר, שהוא נוהג באכילה כמו עני - פת במלח. נזף בו המגיד וציווה שיאכל בכל יום בשר וישתה מי-דבש כדרך כל הגבירים. לאחר שהלך שאלוהו התלמידים למה ציווה כך. השיבו להם ואמר: הגביר אם יאכל בכל יום בשר וישתה מי-דבש, ידע שהעני צריך לפחות פת במלח, אבל אם יאכל בכל יום פת במלח, יחשוב שהעני צריך לאכול אבנים.

ואמרת בלבך כחי ועצם ידי (ח'-י"ז).

הצדיק רבי לוי יצחק מבארדיטשוב זצ"ל, ראה פעם שאיש אחד הולך בשוק במרוצה ובחפזון רב. שאלו הצדיק: על מה אתה רץ כל כך? השיבו האיש: אני רודף אחר מזונותי ופרנסתי. אמר לו הצדיק: וכי מנין לך שפרנסתך הולכת לפניך, שאתה רץ אחריה להשיבה? אולי היא נמצאת מאחוריך, ונמצא שאתה בורח ממנה.

ואתפלל גם בעד אהרן בעת ההוא (ט'-כ').

ואתפלל גם בעד אהרן - והועילה תפילתי לכפר מחצה (רש"י).

פעם נתוועדו יחד הצדיקים הרה"ק רבי צבי מזידיטשוב הרה"ק רבי אברהם חיים מזלוטשוב, בעל ה'אורח לחיים'. שאל ר' צבי את ר' אברהם חיים למה הוא נוהג ליתן סגולות לפונים אליו. השיב לו רבי אברהם חיים מזלוטשוב: הרי התפילות עושה מחצה, ולכן על המחצה השניה אני נותן סגולות. אמר לו הרה"ק מזידיטשוב: אנחנו מתפללים יותר מהמבוקש, עד שאנו נענים על כל המבוקש ואין אנו צריכים לשום סגולה.

כניני חיים

והיה עקב תשמעון (ג'-כ"ג).

אין והיה אלא שמחה, שמי שישמע למצות ה' בעקב שהיא עיקבא דמשיחא, נעשה שמחה גדולה בשמים, שמי שזוכה להרחיק מאיתו בדור הזה השטותים וההבלים ומחפש ומבקש ה' ומתגעגע אליו יתברך, ובפרט עדן הסתרה, אז יתעלה נשמתו לעתיד במחיצות ראשי ראשין כי אין בסוף אלא מה שבראש.

שומר אמונים

ואכלת ושבעת וברכת את ה' אלקיך על הארץ הטובה אשר נתן לך (ח)

נראה לפרש דהנה אמרו חז"ל (גיטין ע.) אכול שליש ושתה שליש והנח שליש ממעיך ריק, כדי שאם תכעוס תעמוד על מלואך, כי הכעס ימלא את המקום הריק ולא יבקע כריסו מתוך כעסו. והנה איתא (בנדרים דף כ"ב) דהכתוב ונתן ה' לך שם לב רגז, זה קאי על בבל, אבל בארץ ישראל אין כעס ורגז. זה שאמר הכתוב: ואכלת ושבעת, שתוכל לאכול כדי שביעה ולא תצטרך לשייר שליש ריק מפני שבוודאי לא תבא לידי כעס, ומדוע, לזה אמר על הארץ הטובה, דהלא מיירי בארץ ישראל, ושם אין כעס כמו בחו"ל, לכן אינו צריך להניח שליש.

פנים יפות

ורם ללבך ושכחת את השם אלוקיך וגו' (ח, י')

לכאורה הלא יש פוסקים הסוברים דשכחה נחשבת לאונס, ולמה תעניש התורה את האדם השוכח מאלוקיו. ברם כבר נפסק בשו"ע חו"מ סימן רצ"א ס"ו דאם האדם פושע מתחילה ואחר כך שוכח לשמור על הפיקדון, אז לכו' עלמא חייב, שזהו כתיבתו בפשיעה וסופו באונס דחייב. ולכן הדגיש הכתוב ואמר ורם ללבך ושכחת, שבתחילה תהא פושע בגאותך, ולכן גם אח"כ שתישכח את ה' ותתחייב, כיון שתחילתך בפשיעה.

חומת אגן

אמונת עיתיק

שבע נחמתות

השבת הזו הוא השבת השניה משבע נחמתא שקורים הנחמות אחרי תשעה באב עד כלות השנה כדי לנחם את העם מן החורבן הנורא שהיו בימים ההם בזמן הזה.

הטעם של הסדר הז' נחמתא שקורים בהפטורות, כי תיקנו בהתחלה בהפטורת "נחמו נחמו עמי" כלומר שהקב"ה אומר לנביאים שינחמו את ישראל ובשבת השניה קורין "ותאמר ציון עזבני ה' כלומר שכנסת ישראל אינו מתפייסת בנחמת הנביאים כי חפצים הם לנחמת ה' ולכן אומרים "עזבני ה' כאילו ה' עזב הנביאים כי חפצים הם לנחמת ה' בעצמו ולכן אומרים עזבני ה' כאילו ה' עזב הנביאים כי חפצים הם לנחמת ה' בעצמו ולכן אומרים "עזבני ה' כאילו ה' עזב אותנו, ולכן בשבת השלישית אומרים עניה סוערה לא נחמה" כלומר שהנביאים הק' אומרים לפני הקב"ה שכנסת ישראל אינה מתפייסת מהתנחומים שלנו ובשבת הרביעית אומרים בהפטרה "אנכי אנכי הוא מנחמכם" שהשם חוזר ואומר שאני בעצמי מנחם את ישראל, ולפיכך בשבת החמישית קורין "רני עקרה" כלומר שה' בעצמו אומר "רני עקרה, ובשבת השישית קורין "קומי אורי כי בא אורך" ובשבת השביעית משיבה כנסת ישראל בהפטרה שקורין "שוש אשיש בה" כלומר שעתה יש לי לשוש ולשמוח ותגל נפשי באלוקי, שאתה לבדך מנחם אותנו כביכול.

הלבש סימן תכ"ח

כנסת ישראל לא תרצה לקבל תנחומין מאת הנביאים באומרם שאין זה נחמה בטוחה לעולם משום שהוא בא ע"י שליח, אבל אם הקב"ה מנחם זה נחמה בטוחה, ולכן אומר ה' אנכי אנכי הוא מנחמכם.

ספר בני יששכר

ואם נסתכל ונראה בשבעה נחמתא שקורין בהפטורה אחרי תשעה באב בשבע השבתות, את ריבוי הנחמות והטובות הנפלאות המנחמים לישראל עם קודשו, הלא נפשינו כמעט יוצאות ממתקנות הדיבורים וגודל הנחמות והבטחות של הקב"ה לישראל.

אגרות שומרי אמונים

קול קראלי - 074-7962278

ביאורי חיים

נעימות החיים

הרה"ג גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א
מו"צ בק"ק קראלי ומח"ס גם אני אודך

לימוד רבים או ביחיד ?

בפרשתנו פרשת עקב (דברים י"א, י"ט) כתוב: ולמדתם אותם את בניכם לדבר בם בשבתך בביתך ובלכתך בדרך ובשכרך ובקומך.

וקשה לי מדוע פתח בלשון רבים: "ולמדתם", "בניכם", וסיים בלשון יחיד: "בשבתך בביתך ובלכתך" ?

בספר "לקוטי בתלמוד" הביא בשם ספר "שפתי כהן" שכתב להסביר שאם מלמד את בניו או תלמידיו לדבר בם, אזי על ידי "הבנים או התלמידים", זוכה "הוא" עצמו לדבר בם בשבתך בביתך, בשבתך בדרך, בעולם הזה, ובלכתך בדרך, והלך לפניך צדקך, ובשכרך, שפנותיך דובבות בקבר, כל זמן שהבן או התלמיד לומד, וכן ובקומך, בזמן התחיה, ולכן נאמר בלשון "יחיד", יען מוסב על "המלמד", ולכן גם נאמר "לדבר בם", ולא נאמר "דברת בם", שעל ידי הבנים או התלמידים יהיה נחשב לך כאילו דיברת אתה. עכ"ל.

בספר "לבוש יוסף" ביאר, שהתורה רצתה ללמדנו שהדוגמה האישית, היא החינוך הגדול ביותר, ועל כן רמזה התורה, אם רוצים אתם לקיים את "ולמדתם אותם את בניכם לדבר בם", ראשית כל "בשבתך בביתך", דהיינו, אתה האבא תשב ותלמד, ותהיה לדמות חינוכית בביתך, וכל דבריך בנחת יהיו נשמעים, וכן הביא בשם האדמו"ר מויזניץ צ"ל שהחינוך המועיל ביותר הוא התנהגות האב. ע"כ.

בספר הנפלא "גם ברוך יהיה", לידידי הגאון רבי ברוך דדון שליט"א, אחרי שציין למקורות הנ"ל, כתב לי עוד לתרץ, ח"ל: הנהלע"ד לבאר "ולמדתם אותם את בניכם", בניכם אלו תלמידים, וכמו שאמר בגמרא בקידושין (ל), ואם כן זהו המלמד שמלמד את כל תלמידיו יחד, ועל כן פתח בלשון "רבים", אך אם רואה ש"אחד" התלמידים קשה עליו לימודו, יביאו אל ביתו, וישן אצלו, וילמדנו, וזהו "בשבתך בביתך ובלכתך בדרך ובשכרך ובקומך". בלשון "יחיד".

עוד תירץ שם, "ולמדתם אותם את בניכם", בלשון "רבים", זהו ציווי על האב והאמא יחד ללמד לבניהם את התורה, אך לפעמים האבא אינו בבית, או האמא אינה בבית, ולכן כאן מצווה האב לבדו, או האם לבדה, בלשון "יחיד". "בשבתך בביתך ובלכתך בדרך ובשכרך ובקומך".

עוד תירץ שם, שפתח בלשון "רבים", "ולמדתם אותם את בניכם לדבר בם", מופנה אל "ראשי הקהל", שאם יודעים על יתום, או נזקק, שאינו יכול ללמוד תורה, חובה עליהם לדאוג לו, ועל כן פתח בלשון "רבים", ועל דבר זה דיאג כל "אחד ואחד" מראשי הקהל "בנפרד", "בשבתך בביתך" וכו', ולא יסומן על חבירו שהוא יטפל בזה, ועל כן סיים בלשון "יחיד". (עכ"ל).

ולענ"ד י"ל בס"ד ע"פ מה שא"ז הגר"ל רבינוביץ זצוק"ל, בעל "מעדני השלחן", היה מעורר תמיד בדרשותיו, שכל מלמד צריך לזרז לתלמידיו שילמדו משניות בעל פה, ויקיימו "ובלכתך בדרך", שבדרך ישנו משניות בעל פה, ועל ידי כך ינצלו מהרבה שעות של ביטול תורה, וסיפר שהרבה תלמידיו הכירו לו טובה עצומה על שזיח אותם בענין זה, והוסיף, שעדיף לחזור משניות "אבות" בעל פה, כי זה גם משניות, וגם ספר מוסר, ויביא לו תועלת כפולה. עכ"ל. ודפח"ח.

ולפי זה י"ל שאמר תחילה: "ולמדתם אותם את בניכם", בלשון "רבים", שזה הלך על "המלמדים", שילמדו את "התלמידים", [וכפירשי' בפרשת ואתחנן (דברים ו'ז), ושנתם "לבניך", אלו "התלמידים". עכ"ל]. ומה ילמדו אותם, ? על זה אמר בלשון "יחיד": "לדבר בם בשבתך בביתך ובלכתך בדרך ובשכרך ובקומך", היינו שכל "תלמיד ותלמיד" כשהוא "יחיד" בביתו, או בדרך, או בשכרך, או בקומו, ישנו משניות בעל פה, והבן.

פרנס השבוע

ידידינו עוז העומד לימינינו בכל עת
הר"ר אלעזר מנחם קואפמן הי"ו
לרגל הולדת הבן
יה"ר שירוזה רוב נחת ותענוג מכל יוצ"ח

את ה' אלוך תירא. (י-כ') מפרש האלשיך הקדוש ומתוך יראה זו וואותו תעבוד" זו תפילה הקרויה עבודת ה'. ותגיע בתפילתך לבחינת "ובו תדבק ובשמו תשבע"- "הוא תהלתך" תוכל להשתבח בו שעושה רצונך כי - "הוא אלוך" קבלת עליך מלכותו.

עד כמה כוחה של תפילה נביא סיפור שנוכל ללמוד ממנו עולמות איך באמונה ותפילה בה' ניתן להשיג כל דבר: בעיר פחנא היה חולה שהגיע עד שערי מות והרופאים התייאשו מחייו, ואמרו שאין רפואה למחלתו. בינתיים נודע שפמליית המלך עוברת דרך פחנא. מיהרו והבהילו את רופאו של המלך אל החולה. בדקו והביע דעתו שאין מה לעשות - כדברי הרופאים שקדמו לו.

שמע זאת הגאון רבי עקיבא אייגר זצ"ל, רב העיר. פנה אל הרופא ואמר: "יסלח לי כבודו, אם אשאל אותו שאלה". ענה הרופא: "בכל הכבוד! ישאל הרב את שאלתו" שאל הגאון: "לו חלה המלך, חלילה, במחלה זו - מה היו עושים?" נותר הרופא דומם, ולאחר רגע ארוך השיב: "אומר לרב את האמת. יש עוף אחד בנבכי היער, הרחק מכל מקום ישוב. עוף נדיר, שאם יצודו אותו ויבשלו את בשרו וישקו את החולה מן המרק היוצא מן הבשר הזה, זו היא רפואתו. כבוד הרב שאל מה הייתי עושה אם חלה המלך במחלה זו - ובכן, הייתי שולח פלגות חיילים לפשוט על היערות, לפלס להם דרך, ללחום בחיות הטורף - ולאתר את העוף. רבים הסיכויים, שכאשר ישובו ממסעם המפרך יתברר שאין זה העוף הדרוש אלא עוף דומה, ויצטרכו לשוב על עקבותיהם, ומי יודע אם ימצאו את העוף ויצליחו להביאו. כל זאת היו עושים בשביל המלך - אבל בשביל אדם פשוט אין כל עצה, והמחלה חשוכת מרפא". הלך הרופא לדרכו והגאון נכנס לחדרו.

לקח בידו ספר תהילים, ושפך נפשו בתחינה לבורא העולם שזמן לחולה את רפואתו. עמדו מתפלל, ומן הארובה נשמע קול שכשור, שקשוק וטפיחה. ביקש הגאון שיעלו לגג, כי קול בוקע מן הארובה. עלה אחד מבני הבית לגג - ומצא ציפור מחזרה מחבטת בארובה, מבלי יכולת להחלץ. נטל את העוף, ושב עמו לחדרו של הרב. נהרו פני הגאון, נטל את העוף, והלך עמו לבית החולה.

הורה לבני הבית לבשל את בשרו, ולהגמיע לחולה מהמרק - וצויה שאת הנוצות שימרטו מהעוף ישמרו במקום מוצנע. וכך הכן עשו, נתנו לחולה לשותות מהמרק שנוצר. ולא עברו ימי אחדים והיהודי קם ממטת חוליו כאחד האדם, ולא היה ניכר בה שהיה חולה אנוש אך כמה ימים לפני כן. כעבור כמה חדשים נסע רופא המלך דרך פחנא. נזכר בחולה היהודי שהרב גילה בעניינו מעורבות כה רבה. בטוח היה שהחולה נפטר זה מכבר, ובכל זאת עלה לביתו. בישרוהו שהחולה נרפא כליל מהמחלה, והוא מסתובב כאחד האדם, והוא שווה כעת במקום עבודתו. אם הרופא ימתין, יפגוש בו.

נעתקו המילים מפי הרופא. לבסוף שאל: "באיזו תרופה טיפלו בו?" השיבוהו: "הרב הביא לכאן עוף, והורה לבשלו ולהשקות את החולה במרק". השתומם ואמר: "כלום יש עוף נוסף, שיש לו אותן סגולות ריפוי?" נזכרו שהרב הורה לגנוח את נוצות העוף לשמירת. הוציאו והראו לרופא. התבונן בהן וקבע: "הרי זה אותו עוף נדיר - כיצד הגיע לידי הרב? עתה נוכחתי לדעת שערב יכול להשיג בתפילתו כל חפצו - אף מה שיקשה על המלך להשיג בגדדי חייליו". ומזה לומדים גם אנו: כח התפילה מאי? שבכח התפילה ניתן להשיג כל דבר, חוה הכלי הטוב ביותר שהשתמשו בה עם ישראל בכל הדורות לבקש מאת ה' יתברך כל צרכם.

רוצים ישועה? יש לכם שמחה, אזכרה וכו'
תרמו בעין יפה וקחו חלק בהפצת המעיינות של
מרכז "אמונת חיים" קראלי
כתובת לתרומות תגובות ולקבלת הגליון
רח' דב גור 20/23 אשדוד טל. 08-8659931
באימייל: 3118494@gmail.com

לזכר עולם יהיה צדיק
האדמו"ר משומרי אמונים
הרה"צ רפאל אהרן זצוק"ל
בן רביה"ק אברהם חיים זיע"א
נלב"ע כג מנ"א תשפ

לזכר עולם יהיה צדיק
רביה"ק יצחק צבי משה זי"ע
בן רבינו אביגדור זי"ע
מקראלי
נלב"ע ביום ד' טבת תשעט

לזכר עולם יהיה צדיק
הרה"ק אהרן זי"ע
בהרה"ק ישכר דוב זי"ע
מבעלזא
נלב"ע כ"א מנחם אב תשי"ז